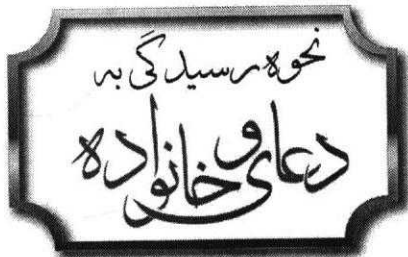

بسم الله الرحمن الرحيم

جلداول

نحوه رسیدگی به دعاوی خانواده فسخ نکاح، طلاق و مهریه

فسخ نکاح طلاق و مهریه

مشمول بر:

کلیات، آیین دادرسی، نمونه دادخواست و آرای قضایی

غلامعلی مهری

کارشناس ارشد حقوق خصوصی

و

مشاور حقوقی خانواده

سرشناسه	: مهری، غلامعلی، ۱۳۴۷
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: نحوه رسیدگی به دعاوی خانواده فسخ نکاح، طلاق و مهریه جلد اول
مشخصات نشر	: تهران، کتاب آوا، ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری	: ۲۵۶ ص
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۷۸۱-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: حقوق خانواده -- ایران -- دعاوی
موضوع	: حقوق خانواده -- ایران -- دعاوی Domestic relations -- Iran -- Cases
موضوع	: اقدام دعوا -- ایران -- Actions and defenses -- Iran
رده بندی کنگره	: ۵۴۰KMH
رده بندی دیویی	: ۵۵۰۱۵۰۲۶۳۴۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۰۰۹۱۹۱

نحوه رسیدگی به دعاوی خانواده

فسخ نکاح طلاق و مهریه (جلد اول)

انتشارات کتاب آوا

مؤلف:	غلامعلی مهری
ناشر:	کتاب آوا
نوبت چاپ:	اول - ۱۴۰۲
شمارگان:	۲۰۰ نسخه
قیمت:	۱۹۰.۰۰۰ تومان
شابک جلد اول:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۷۸۱-۱
شابک دوره:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۷۸۰-۰

نشانی دفتر مرکزی: انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن‌بست حقیقت، پلاک ۴، طبقه ۲، واحد ۴
شماره‌های تماس: ۶۶۹۷۴۶۴۵ | ۶۶۹۷۴۱۳۰ | ۶۶۴۰۷۹۹۳ | دورنگار: ۶۶۴۶۱۱۵۸

www.avabook.com avabook_kazemi@yahoo.com

فروشگاه کتاب آوا: اسلام‌شهر، خیابان صیاد شیرازی (خیابان دانشگاه) جنب فرمانداری
تلفن: ۵۶۳۵۴۶۵۱

هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا بارگذاری فایل الکترونیکی، با چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایبل، سی‌دی، افسست، ریسوگراف فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنما، جزوه، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب پیگرد قانونی است.

۱۱..... مقدمه

۱۵..... فصل نخست: فسخ نکاح و اقامه دعوی از طرف زوجین

۱۵..... ۱-۱ تعریف و مبنای فسخ

۱۵..... ۱-۱-۱ تعریف انفساخ و فسخ و تفاوت آنها

۱۷..... ۱-۱-۲ مبنای فسخ نکاح

۱۹..... ۱-۱-۳ شرط خیار فسخ در عقد نکاح

۲۱..... ۲-۱ ماهیت فسخ نکاح

۲۱..... ۱-۲-۱ تفاوت بطلان و فسخ نکاح

۲۳..... ۲-۲-۱ تفاوت فسخ نکاح با سایر فسخ‌ها

۲۴..... ۳-۲-۱ وجوه اشتراک و افتراق فسخ نکاح و طلاق

۲۴..... ۱-۳-۲-۱ وجوه اشتراک

۲۴..... ۲-۳-۲-۱ وجوه اختلاف

۲۶..... ۵-۲-۱ ماهیت و شرایط وقوع فسخ

۲۷..... ۶-۲-۱ بررسی چند مسئله

۳۲..... ۳-۱ موجبات فسخ نکاح

۳۳..... ۱-۳-۱ فسخ به جهت عیب

۳۳..... ۱-۱-۳-۱ عیب مشترک

۳۴..... ۲-۱-۳-۱ عیوب مختص

۳۴..... ۱-۲-۱-۳-۱ عیوب مختص به مرد

۳۵..... ۱-۱-۲-۱-۳-۱ خصاء

- ۳۶..... ۱-۳-۱-۲-۱-۲-۱ مقطوع بودن آلت تناسلی (جُب)
- ۳۷..... ۱-۳-۱-۲-۱-۳-۱ عنن
- ۳۸..... ۱-۳-۱-۳-۱ عیوب مختص زن
- ۳۸..... ۱-۳-۱-۳-۱ قَرَن
- ۳۹..... ۱-۳-۱-۳-۱ جُذام
- ۳۹..... ۱-۳-۱-۳-۱ بَرَص
- ۴۰..... ۱-۳-۱-۳-۱ افضاء
- ۴۱..... ۱-۳-۱-۳-۱ زمین‌گیری
- ۴۱..... ۱-۳-۱-۳-۱ نابینایی از هر دو چشم
- ۴۲..... ۱-۴-۱ فسخ نکاح به واسطه بیماری‌های جدید
- ۴۳..... ۱-۴-۱ بیماری‌های مقاربتی
- ۴۳..... ۱-۴-۱-۱-۱ ایدز
- ۴۵..... ۱-۴-۱-۲-۱ سیفلیس
- ۴۶..... ۱-۴-۱-۳-۱ هپاتیت
- ۴۶..... ۱-۴-۱-۴-۱ سوزاک
- ۴۷..... ۱-۴-۲-۱ بیماری‌های غیرمقاربتی
- ۴۷..... ۱-۴-۲-۱ بیماری‌های روانی
- ۴۸..... ۱-۴-۱-۱-۱ افسردگی
- ۴۸..... ۱-۴-۱-۲-۲-۱ نرس
- ۴۹..... ۱-۴-۱-۲-۳-۱ بدگمانی
- ۴۹..... ۱-۴-۱-۲-۴-۱ وسواس
- ۴۹..... ۱-۴-۱-۲-۵-۱ عصبانیت
- ۵۰..... ۱-۴-۲-۲-۲ صرع
- ۵۱..... ۱-۴-۲-۳-۱ ام اس
- ۵۲..... ۱-۵-۱ تدلیس و تخلف از شرط صفت
- ۵۲..... ۱-۵-۱-۱ تعریف تدلیس و بررسی خصوصیات آن
- ۵۲..... ۱-۵-۱-۱ بررسی رابطه خیار تدلیس و تخلف از شرط صفت

۵۳.....	۲-۱-۵-۱ مقایسه موجبات خیار عیب و تدلیس
۵۳.....	۳-۱-۵-۱ تعریف تدلیس و اثر قانونی آن
۵۴.....	۴-۱-۵-۱ اقسام عملیات فریبنده در تدلیس
۵۶.....	۵-۱-۵-۱ ارکان تدلیس و شرایط تأثیر آن
۵۶.....	۱-۵-۱-۵-۱ ارکان تشکیل دهنده تدلیس
۵۷.....	۲-۵-۱-۵-۱ شرایط تدلیس
۵۸.....	۶-۱-۵-۱ بررسی تدلیس شخص ثالث
۵۹.....	۷-۱-۵-۱ جمع شدن تدلیس و عیوب موجب فسخ نکاح
۶۰.....	۲-۵-۱ بررسی تخلف از شرط صفت
۶۲.....	۶-۱ اعمال خیار فسخ و آثار آن
۶۲.....	۱-۶-۱ چگونگی اعمال خیار فسخ
۶۲.....	۱-۱-۶-۱ اعمال خیار فسخ تنها قبل از انحلال نکاح ممکن است
۶۴.....	۲-۱-۶-۱ خیار فسخ با ارث منتقل نمی‌شود
۶۴.....	۳-۱-۶-۱ فسخ نکاح یک عمل حقوقی رضایی است
۶۵.....	۲-۶-۱ بررسی فوریت خیار فسخ
۶۵.....	۱-۲-۶-۱ خیار فسخ فوری است
۶۷.....	۲-۲-۶-۱ سقوط خیار فسخ
۶۷.....	۳-۲-۶-۱ جهل به حکم خیار و جهل به قدرت آن
۶۸.....	۱-۳-۲-۶-۱ جاهل به حکم خیار
۶۸.....	۲-۳-۲-۶-۱ جاهل به فوریت خیار
۶۹.....	۳-۶-۱ بررسی مهر زوجه و خسارات ناشی از تدلیس
۶۹.....	۱-۳-۶-۱ وضعیت مهر زوجه در فسخ نکاح
۶۹.....	۱-۱-۳-۶-۱ مهر در مورد فسخ نکاح قبل از نزدیکی
۷۰.....	۲-۱-۳-۶-۱ مهر در مورد فسخ نکاح بعد از نزدیکی
۷۱.....	۲-۳-۶-۱ خسارت ناشی از تخلف وصف و تدلیس
۷۴.....	۴-۶-۱ بررسی نفقه و عده زوجه در فسخ نکاح
۷۴.....	۱-۴-۶-۱ عده زوجه در فسخ نکاح

- ۷۴-۱-۴-۱-۱ مبنای مشترک عده فسخ نکاح و عده طلاق.....
- ۷۴-۱-۴-۲ تفاوت عده فسخ نکاح و عده طلاق.....
- ۷۵-۱-۴-۳ بررسی مواد راجع به عده فسخ نکاح.....
- ۷۵-۱-۴-۲ نفقه زن در مدت فسخ نکاح.....
- ۷۷-۱-۴-۳ فسخ نکاح در زمان عده رجعی.....
- ۷۹-۵-۶-۱ نحوه اقامه دعوی در محاکم قضایی.....
- ۷۹-۱-۵-۶-۱ نحوه تقدیم دادخواست در دادگاه صلاحیتدار.....
- ۸۱-۱-۵-۶-۲ قانون حاکم به دعاوی خانوادگی اقلیت‌های مذهبی.....
- ۸۲-۵-۶-۳ مسئولیت مدنی و کیفری مدّلس.....
- ۸۵-۷-۱ فسخ نکاح در رویه قضایی.....
- ۸۵-۱-۷-۱ نمونه دادخواست‌ها در خصوص فسخ نکاح.....
- ۹۶-۲-۷-۱ نمونه آرا در خصوص فسخ نکاح.....
- ۱۰۹- فصل دوم: طلاق و اقامه دعوی از طرف زوجین.....
- ۱۰۹-۱-۲ طلاق و اقسام آن از نظر حقوقی.....
- ۱۱-۱-۲-۱ طلاق بائن.....
- ۱۱۱-۱-۱-۲ طلاق خلع.....
- ۱۱۲-۱-۲-۲ طلاق مبارات.....
- ۱۱۳-۱-۲-۲ طلاق رجعی.....
- ۱۱۳-۱-۲-۳ طلاق غیر قضایی.....
- ۱۱۴-۱-۲-۴ طلاق قضایی.....
- ۱۱۴-۲-۲ علل و عوامل وقوع طلاق در بین زوجین.....
- ۱۱۴-۱-۲-۲ عوامل فردی موثر در بروز طلاق.....
- ۱۱۶-۱-۲-۲ پوشش و آرایش.....
- ۱۱۶-۱-۲-۲ عدم تمکین.....
- ۱۱۹-۱-۲-۲ نازایی.....
- ۱۱۹-۱-۲-۴ طول دوران نامزدی.....

۱۲۰	۵-۱-۲-۲ عدم تفاهم اخلاقی
۱۲۲	۶-۱-۲-۲ عدم سازگاری زن و شوهر
۱۲۳	۷-۱-۲-۲ خلق و خوی نامناسب زوجین
۱۲۴	۸-۱-۲-۲ ازدواج بر مبنای احساسات و هوی و هوس
۱۲۴	۹-۱-۲-۲ رفتارهای ناروا
۱۲۵	۱۰-۱-۲-۲ سنین کم ازدواج
۱۲۶	۱۱-۱-۲-۲ خودفریبی
۱۲۶	۱۲-۱-۲-۲ خودخواهی
۱۲۷	۱۳-۱-۲-۲ اختلاف سنی بین زوجین
۱۲۸	۱۴-۱-۲-۲ اعتیاد
۱۲۹	۱۵-۱-۲-۲ ضعف و یا فقدان مبانی اخلاقی زن و شوهر
۱۳۰	۱۶-۱-۲-۲ بدبینی
۱۳۰	۱۷-۱-۲-۲ عدم ابراز علاقه زن و شوهر به یکدیگر
۱۳۱	۱۸-۱-۲-۲ ناخشنودی از روابط جنسی
۱۳۱	۱۹-۱-۲-۲ عدم گذشت و بردباری
۱۳۱	۲۰-۱-۲-۲ سردی روابط زوجین
۱۳۲	۲۱-۱-۲-۲ مشکلات شدید شخصیتی و روانی
۱۳۳	۲۲-۱-۲-۲ عدم بلوغ عاطفی و فکری
۱۳۳	۲۳-۱-۲-۲ خیانت
۱۳۴	۲۴-۱-۲-۲ رشد ازدواج‌های عاشقانه و احساسی
۱۳۴	۲۵-۱-۲-۲ تغییر در قوانین مربوط به طلاق
۱۳۵	۲۶-۱-۲-۲ عدم توانایی حل اختلاف
۱۳۶	۲-۲-۲ عوامل اقتصادی موثر در بروز طلاق
۱۳۷	۱-۲-۲-۲ بیکاری
۱۳۷	۲-۲-۲-۲ ناهماهنگی طبقاتی
۱۳۸	۳-۲-۲-۲ ثروت‌های بادآورده
۱۳۸	۴-۲-۲-۲ استقلال اقتصادی زنان

عقد ازدواج، پیوندی را بین زوجین برقرار می‌سازد اما گاهی به دلایلی این رشته پیوند گسسته می‌شود. در قانون این گسستن ممکن است با طلاق یا فسخ نکاح صورت گیرد. زوج و زوجه به واسطه فسخ یا طلاق، عقد نکاح را منحل می‌کنند؛ طبق ماده ۱۱۳۳ قانون مدنی، مرد هر وقت که بخواهد می‌تواند زنش را طلاق دهد و این حکم مبتنی بر فقه اسلام است که اصولاً اختیار طلاق را به دست مرد سپرده است. از سویی مقتضیات زمان ایجاب می‌کند که محدودیت‌هایی نیز برای این اختیار در نظر گرفته شود. بنابراین به موجب قانون حمایت خانواده صدور گواهی عدم امکان سازش برای طلاق لازم شمرده شد. به موجب این قانون، مرد رأساً نمی‌تواند به طلاق دادن همسر خود اقدام نماید. بنابراین حداقل تا وقتی که گواهی عدم سازش از سوی دادگاه صادر گردد، محدودیت‌هایی بر اراده مطلق و نامحدود او در امر طلاق است. همچنین قانون مدنی در مواد ۱۰۲۹، ۱۱۲۹ و ۱۱۳۰ شرایط طلاق گرفتن را تا حدودی تعدیل می‌کند.

ماده ۱۱۱۹ قانون مدنی نیز به وکالت در طلاق اشاره دارد. در این ماده مقرر شده: «طرفین عقد ازدواج می‌توانند هر شرطی که مخالف با مقتضای عقد مزبور نباشد در ضمن عقد ازدواج یا عقد لازم دیگر بنمایند مثل اینکه شرط شود هر گاه شوهر زن دیگر بگیرد، یا در مدت معینی غایب شود یا ترک انفاق نماید و یا بر علیه حیات زن سوء قصد کند و یا سوء رفتاری نماید که زندگانی آنها با یکدیگر غیرقابل تحمل شود، زن وکیل و وکیل در توکیل باشد که پس از اثبات تحقق شرط در محکمه و صدور حکم نهایی خود را مطلقه سازد». در این ماده قانون مدنی با درج عبارت «هر شرطی که مخالف با مقتضای عقد نکاح نباشد»، درج هر گونه شرط را در ضمن عقد نکاح، جایز شمرده؛ مگر اینکه خلاف مقتضای عقد نکاح باشد.